

EUROPEES PARLEMENT

1999

2004

Zittingsdocument

DEFINITIEVE VERSIE
A5-0289/2003

9 september 2003

VERSLAG

over het voorstel voor een verordening van de Raad betreffende de sluiting van de Overeenkomst in de vorm van een briefwisseling inzake de verlenging van het Protocol tot vaststelling van de vangstmogelijkheden en de financiële tegenprestatie waarin is voorzien bij de Overeenkomst tussen de Europese Economische Gemeenschap en de regering van Mauritius inzake de visserij in de wateren van Mauritius voor de periode van 3 december 2002 tot en met 2 december 2003

(COM(2003) 202 - C5-0236/2003 - 2003/0074(CNS))

Commissie visserij

Rapporteur: Dominique F.C. Souchet

Verklaring van de gebruikte tekens

- * Raadplegingsprocedure
Meerderheid van de uitgebrachte stemmen
- **I Samenwerkingsprocedure (eerste lezing)
Meerderheid van de uitgebrachte stemmen
- **II Samenwerkingsprocedure (tweede lezing)
Meerderheid van de uitgebrachte stemmen voor de goedkeuring van het gemeenschappelijk standpunt
Meerderheid van de leden van het Parlement voor de verwerping of amendering van het gemeenschappelijk standpunt
- *** Instemming
Meerderheid van de leden van het Parlement, behalve in de in de artikelen 105, 107, 161 en 300 van het EG-Verdrag en in artikel 7 van het EU-Verdrag bedoelde gevallen
- ***I Medebeslissingsprocedure (eerste lezing)
Meerderheid van de uitgebrachte stemmen
- ***II Medebeslissingsprocedure (tweede lezing)
Meerderheid van de uitgebrachte stemmen voor de goedkeuring van het gemeenschappelijk standpunt
Meerderheid van de leden van het Parlement voor de verwerping of amendering van het gemeenschappelijk standpunt
- ***III Medebeslissingsprocedure (derde lezing)
Meerderheid van de uitgebrachte stemmen voor de goedkeuring van de gemeenschappelijke ontwerptekst

(De aangeduide procedure is gebaseerd op de door de Commissie voorgestelde rechtsgrondslag.)

Amendementen op wetsteksten

Door het Parlement aangebrachte wijzigingen worden in vet cursief aangegeven. De markerings in mager cursief is een aanwijzing voor de technische diensten en betreft passages in de wetstekst waarvoor een correctie wordt voorgesteld (bijvoorbeeld aperte fouten of weglatingen in een taalversie). Dergelijke correcties moeten worden goedgekeurd door de betrokken technische diensten.

INHOUD

	Blz.
PROCEDUREVERLOOP	4
ONTWERPWETGEVINGSRESOLUTIE VAN HET EUROPEES PARLEMENT	5
TOELICHTING	8

PROCEDUREVERLOOP

Bij schrijven van 21 mei 2003 verzocht de Raad, overeenkomstig artikel 300, lid 3, eerste alinea, van het EG-Verdrag inzake het voorstel voor een verordening van de Raad betreffende de sluiting van de Overeenkomst in de vorm van een briefwisseling inzake de verlenging van het Protocol tot vaststelling van de vangstmogelijkheden en de financiële tegenprestatie waarin is voorzien bij de Overeenkomst tussen de Europese Economische Gemeenschap en de regering van Mauritius inzake de visserij in de wateren van Mauritius voor de periode van 3 december 2002 tot en met 2 december 2003 (COM(2003) 202 – 2003/0074(CNS)).

Op 2 juni 2003 gaf de Voorzitter van het Parlement kennis van de verwijzing van dit voorstel naar de Commissie visserij als commissie ten principale en naar de Begrotingscommissie en de Commissie ontwikkelingssamenwerking als medeadviserende commissies. (C5-0236/2003).

De Commissie visserij benoemde op haar vergadering van 10 juni 2003 Dominique F.C. Souchet tot rapporteur.

Zij behandelde de ontwerpverordening van de Raad en het ontwerpverslag op haar vergaderingen van 8 en 9 juli en 9 september 2003.

Op laatstgenoemde vergadering hechtte zij met 11 stemmen voor en 2 tegen haar goedkeuring aan de ontwerpwetgevingsresolutie.

Bij de stemming waren aanwezig Struan Stevenson (voorzitter), Rosa Miguélez Ramos en Brigitte Langenhagen (ondervoorzitters), Dominique F.C. Souchet (rapporteur), Elspeth Attwooll, Arlindo Cunha, Ian Stewart Hudghton, Salvador Jové Peres, Heinz Kindermann, Albert Jan Maat (verving Giorgio Lisi), Ioannis Marinos, Juan Ojeda Sanz (verving Hugues Martin), Manuel Pérez Álvarez en Daniel Varela Suanzes-Carpegna.

De Begrotingscommissie en de Commissie ontwikkelingssamenwerking hebben op successievelijk 17 juni en 9 juli 2003 besloten geen verslag uit te brengen.

Het verslag werd ingediend op 9 september 2003.

ONTWERPWETGEVINGSRESOLUTIE VAN HET EUROPEES PARLEMENT

over het voorstel voor een verordening van de Raad betreffende de sluiting van de Overeenkomst in de vorm van een briefwisseling inzake de verlenging van het Protocol tot vaststelling van de vangstmogelijkheden en de financiële tegenprestatie waarin is voorzien bij de Overeenkomst tussen de Europese Economische Gemeenschap en de regering van Mauritius inzake de visserij in de wateren van Mauritius voor de periode van 3 december 2002 tot en met 2 december 2003

(COM(2003) 202 – C5-0236/2003 -2003/0074(CNS))

(Raadplegingsprocedure)

Het Europees Parlement,

- gezien het voorstel voor een verordening van de Raad (COM(2003) 202)¹,
 - gelet op artikel 37 en artikel 300, lid 2, eerste alinea van het EG-Verdrag,
 - gelet op artikel 300, lid 3, eerste alinea van het EG-Verdrag, op grond waarvan het Parlement door de Raad is geraadpleegd (C5-0236/2003),
 - gelet op artikel 67 en artikel 97, lid 7 van zijn Reglement,
 - gezien het verslag van de Commissie visserij (A5-0289/2003),
1. hecht zijn goedkeuring aan het voorstel voor een besluit van de Raad, als geamendeerd door het Parlement, en hecht zijn goedkeuring aan de sluiting van de overeenkomst;
 2. verzoekt zijn Voorzitter het standpunt van het Parlement te doen toekomen aan de Raad en de Commissie, alsmede aan de regeringen en parlementen van de lidstaten en van Mauritius.

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendementen van het Parlement

Amendement 1
Artikel 4 bis (nieuw)

Artikel 4 bis

Voor de aanvang van de onderhandelingen over verlenging van het protocol dient de Commissie bij de Raad en het Parlement een algemene evaluatie in van de toepassing ervan, met inbegrip van een kosten-batenanalyse.

¹ Nog niet in het PB gepubliceerd.

Motivering

De Commissie moet bij het Parlement evaluatieverslagen indienen om het Parlement in staat te stellen een overzicht te krijgen van de toepassing van de protocollen. Deze evaluatie moet een algemene maar volledige analyse bevatten van de toepassing van de overeenkomst, met name voor wat betreft de gerichte acties, die steeds belangrijker worden. Deze evaluatie moet tevens een kosten-batenanalyse bevatten.

Amendement 2 Artikel 4 ter (nieuw)

Artikel 4 ter

Op basis van dit verslag en na raadpleging van het Parlement besluit de Raad of de Commissie een mandaat wordt verleend om de onderhandelingen over de goedkeuring van een nieuw protocol te openen.

Motivering

Het Parlement moet in staat worden gesteld een serieuze evaluatie uit te voeren en zijn advies te geven voordat de onderhandelingen beginnen. De Raad geeft een onderhandelingsmandaat op basis van deze evaluatie en het advies van het Parlement.

Amendement 3 Artikel 4 quater (nieuw)

Artikel 4 quater

Het Parlement nodigt de Commissie uit te zorgen voor de nodige samenhang tussen haar beleidsacties, met name tussen het visserijbeleid, het ontwikkelingsbeleid en het handelsbeleid.

Motivering

De verschillende communautaire beleidsvormen moeten nauw op elkaar worden afgestemd: het door de Commissie gevolgde handelsbeleid mag niet tot gevolg hebben dat afbreuk wordt gedaan aan de positieve effecten van de door haar gesloten visserijovereenkomsten.

Amendement 4 Artikel 4 quinques (nieuw)

Artikel 4

quinques

De Commissie ziet erop toe dat de bijzonder positieve sociaal-economische gevolgen van haar overeenkomsten inzake de tonijnvisserij

met de ACS-landen, zoals Mauritius worden behouden en dat te dien einde een apart douanetarief voor de invoer van tonijnconserven uit deze landen wordt gehandhaafd..

Motivering

De sociaal-economische gevolgen van de visserijovereenkomsten, met name de overeenkomst met Mauritius, staan onder druk door een recent voorstel dat is gedaan in het kader van de WTO en dat is gericht op de algemene introductie van een nultarief voor de wereldmarkt voor conserven. Om de doelmatigheid van deze visserijovereenkomsten te waarborgen en de ontwikkelingslanden en de Europese landen in staat te stellen duurzaam te profiteren van deze gunstige economische en sociale gevolgen, lijkt het noodzakelijk om in het kader van de onderhandelingen in de Doha-ronde een beschermde economische ruimte in stand te houden met een afwijkend douanetarief.

TOELICHTING

INLEIDING

Het voorstel van de Commissie heeft betrekking op de **verlenging van het protocol bij de visserijovereenkomst tussen de Gemeenschap en de regering van Mauritius**. Deze verlenging loopt van 3 december 2002 t/m 2 december 2003. In afwachting van de inwerkingtreding ervan heeft de Visserijraad op zijn vergadering van 12 juni 2003 besloten de verlenging van het protocol reeds voorlopig toe te passen. De financiële tegenprestatie bedraagt 412.500 euro.

Het laatste protocol verstreek op 2 december 2002. Beide partijen zijn overeengekomen het protocol met een jaar te verlengen, in afwachting van indiening door Mauritius van wetenschappelijke adviezen en verslagen over de stand van de visbestanden. Ofschoon begrip kan worden opgebracht voor het besluit om de onderhandelingen over de sluiting van een nieuw protocol uit te stellen, **valt de late raadpleging van het Parlement te betreuren, aangezien dit betaling van de financiële tegenprestatie, die vóór 1 juni 2003 had moeten plaatsvinden, onmogelijk maakt**. Om redenen van technische aard heeft de Commissie namelijk haar voorstel rijkelijk laat ingediend en heeft de Raad geweigerd een procedure van spoedoverleg te volgen. Door deze vertraging dreigt de Gemeenschap in een delicate positie terecht te komen voor de onderhandelingen over een volgend protocol, die in september zullen beginnen, precies op het moment dat het Parlement zich in de plenaire vergadering zal uitspreken over deze verlenging en aldus betaling van de financiële tegenprestatie mogelijk zal maken.

In het kader van deze eenvoudige verlenging kunnen noch de vangstmogelijkheden, noch de financiële tegenprestatie worden gewijzigd. Deze verlenging heeft als voornaamste doelstelling **de communautaire reders in staat te stellen hun visserijactiviteiten in de EEZ van Mauritius voort te zetten**, in afwachting van onderhandelingen over de in het protocol aan te brengen wijzigingen.

CONTEXT

- Situatie op het eiland Mauritius: geografie en economie

Het sinds 12 maart 1968 onafhankelijke Mauritius bestaat uit drie eilanden in het **zuidwesten van de Indische Oceaan**, ten oosten van Madagaskar, met als belangrijkste eiland Mauritius. Mauritius maakt tevens aanspraak op de eilanden Tromelin en Diego Garcia die respectievelijk onder de Franse en Engelse soevereiniteit vallen. De belangrijkste haven is die van de hoofdstad Port-Louis.

De totale oppervlakte van Mauritius is 1.865 km²; De totale kustlengte is 177 km; de territoriale wateren eindigen 12 mijl uit de kust en de EEZ op 200 mijl uit de kust. **De Republiek Mauritius is lid van de CTOI, de Commissie voor tonijn in de Indische Oceaan**. Het land is verdragsluitende partij bij het VN-Verdrag inzake het zeerecht en het akkoord over migrerende visbestanden.

De economie van Mauritius is in de eerste plaats afhankelijk van het toerisme en de vrijhandelszones voor textiel. Behalve de toeristische sportvisserij, neemt de plaatselijke visserij in de nationale economie maar een bescheiden plaats in. De met de Gemeenschap

gesloten visserijovereenkomsten dragen echter in niet onaanzienlijke mate bij tot het scheppen van rechtstreekse en indirecte werkgelegenheid en zorgen voor buitenlandse deviezen. Deze overeenkomsten hebben geleid tot de ontwikkeling van een tonijnconservenindustrie. De **winstgevendheid van deze industrie staat of valt met de vrijstelling van douanerechten** voor op de Europese markt afgezette tonijnconserven, zoals die voortvloeit uit de preferenties die in de Overeenkomst van Cotonou zijn toegekend aan de ACS-landen.

- **Evaluatie van het tonijnbestand**

De tropische tonijn is de **visserijsoort die mondiaal het nauwlettendst wordt gevolgd** en wel sinds het bestaan van de tonijnvisserij (de jaren '50). De regionale organisatie die bevoegd is voor de instandhouding en het beheer is **de CTOI, die de tonijnbestanden evalueert**, met behulp van erkende wetenschappelijke instellingen. De visserijovereenkomst tussen de EG en Mauritius heeft uitsluitend betrekking op **excedentaire bestanden**, die zich in de Mauritiaanse EEZ bevinden buiten de territoriale wateren, een en ander overeenkomstig het zeerecht. Gezien het sterk migrerende karakter van tonijn is er sprake van zeer sterke schommelingen in de tonijnvangst in een bepaalde zone, al naargelang het migratieseizoen. In het protocol wordt een tonnage geraamd, op basis van het gemiddelde van de vangsten in de voorgaande jaren.

II- HET VISSERIJAKKOORD: een handelsakkoord met belangrijke gevolgen voor een ontwikkelingsland

- **een akkoord dat onderdeel uitmaakt van een netwerk van onderling verweven tonijnovereenkomsten in de Indische Oceaan:**

De visserijovereenkomst met Mauritius werd in 1989 ondertekend en is in 1990 in werking getreden. Het is een klassieke visserijovereenkomst van commerciële aard (aan communautaire vissers worden vangstmogelijkheden toegekend in ruil voor een financiële tegenprestatie) met tonijn als belangrijkste element. Ook al is deze overeenkomst uit begrotingsoogpunt en voor wat betreft de omvang van de vangsten relatief bescheiden, is zij toch van belang omdat zij **deel uitmaakt van een netwerk van tonijnvisserijovereenkomsten in de Indische Oceaan, een netwerk dat noodzakelijk is geworden vanwege het sterk migrerende karakter van de tonijn**. Zo heeft de Gemeenschap soortgelijke overeenkomsten gesloten met de Seychellen (het omvangrijkste akkoord met 45.000 ton tonijn), Madagaskar en de Comoren. Een soortgelijk akkoord zal naar verwachting in juli worden gesloten met Tanzania en de Commissie overweegt ook onderhandelingen te openen met Kenia.

Deze overeenkomst wordt ten uitvoer gelegd in de vorm van protocollen die elke drie jaar worden verlengd en waarin de vangstmogelijkheden en de financiële tegenprestatie zijn vastgelegd. Het laatste protocol was het vierde en liep van 3 december 1999 t/m 2 december 2002.

- **Inhoud van het verlengde protocol**

- De **vangstmogelijkheden** bedragen 5.500 ton tonijn per jaar (ofte wel 16.500 voor 3 jaar). De vangstmogelijkheden worden, nadat een vergunning is betaald, toegekend aan 43 vaartuigen voor de tonijnvisserij met de zegen en 40 vaartuigen voor de tonijnvisserij met de drijvende beug en voor de visserij met lijnen. Het gaat dus om industriële visserij, waarvan de vloot bestaat uit grote vaartuigen, vaak met vriesinstallaties aan boord.

- De **verdeelsleutel tussen de lidstaten** is als volgt:
 - vaartuigen met de zegen: Spanje 20, Frankrijk 20, Italië 2, Verenigd Koninkrijk 1;
 - vaartuigen met drijvende beug: Spanje 19, Frankrijk 13, Portugal 8
 - vaartuigen voor visserij met lijnen: Frankrijk 25 ton per maand, op basis van een jaarlijks gemiddelde.
- De **bijdrage van de reders** bedraagt 25 euro per ton tonijn (de bijdrage van de Gemeenschap belooft 75 euro). Er wordt een voorschot betaald via de aankoop van een vergunning die wordt afgegeven tegen een jaarlijkse som van 1.750 euro per vaartuig voor tonijnvisserij met de zegen, hetgeen overeenkomt met de jaarlijkse visrechten voor 70 ton, en van 1.375 euro per jaar per vaartuig voor visserij met drijvende beug van meer dan 150 brt, hetgeen overeenkomt met de jaarlijkse visrechten voor 55 ton tonijn.

Volgens de Commissie is de benutting van de verkregen licenties door de reders in de periode 1999-2002 bevredigend geweest. De vangsten lagen in de buurt van 75% en waren in het algemeen lager dan het referentietonnage.

De communautaire reders zijn verplicht de gegevens over hun vangsten door te spelen aan de Mauritiaanse autoriteiten. Op hun verzoek moeten de vaartuigen een door de Mauritiaanse autoriteiten gevlmachtigd waarnemer aan boord nemen die belast is met de controle op de vangsten.

- De **financiële tegenprestatie bedraagt 412.500 euro** voor de verlenging (dit bedrag was 1.337.500 euro voor drie jaar in het vorige protocol). Van dit bedrag **wordt 50%** (ofte wel 206.250 euro) **bestemd voor gerichte acties** (tegen 30% in de vorige protocollen), die tot doel hebben Mauritius te helpen een duurzame visserijsector te ontwikkelen. De gerichte acties hebben betrekking op wetenschappelijke en technische programma's die zijn gericht op het bevorderen van een beter beheer van de visserij en de levende hulpbronnen, de instelling van een passend controleapparaat, de financiering van studiebeurzen en opleidingsstages in de verschillende visserijdisciplines. De regering van Mauritius is verplicht de Commissie jaarlijks een verslag over te leggen over de tenuitvoerlegging van deze maatregelen en de verkregen resultaten. Volgens de Commissie hebben de Mauritiaanse autoriteiten het voor deze acties gedurende de periode 1999-2002 beschikbaar gestelde geld op bevredigende wijze besteed.

Opgemerkt zij dat het protocol in bijlage een artikel bevat getiteld: "**Levering aan de tonijnconservenindustrie**". Dit artikel bepaalt dat de tonijnvissers uit de Gemeenschap ernaar streven een gedeelte van hun vangst aan de tonijnconservenindustrie op Mauritius te verkopen.

De Commissie voorziet in een **evaluatie van de verkregen resultaten** (vangsten en waarde van de vangsten) en de gevolgen hiervan (aantal gecreëerde en in stand gehouden arbeidsplaatsen, verhouding tussen de kosten van het protocol en de waarde van de vangsten) over de periode 2002-2003, en wel vóór de voor december 2003 geplande verlenging van het protocol.

NOODZAKELIJKE SAMENHANG MET HET HANDELS- EN ONTWIKKELINGSBELEID

De Europese tropische tonijnbranche heeft op de hoorzitting die door de Commissie visserij op 11 juni 2003 in het Europees Parlement werd georganiseerd, de noodzaak benadrukt om in het kader van de onderhandelingen van de Doha-ronde een beschermde economische ruimte in stand te houden om ervoor te zorgen dat de gunstige effecten van deze akkoorden voor de ontwikkelingslanden en voor de Europese visserij op de lange termijn gewaarborgd blijven.

- **Ontwikkeling van een tropische tonijnindustrie tussen Europa, de ACS-landen en de landen van het APS-drugs:**

De visserijovereenkomsten die zijn gesloten tussen de Gemeenschap, de ACS-landen rond de Indische Oceaan en de landen van het APS-drugs, hebben tot gevolg gehad dat er een Europese visserijvloot voor de tropische tonijn doen ontstaan die toelevert aan de verwerkende industrie in zowel de ontwikkelingslanden als Europa.

De conservenindustrieën profiteren van de instandhouding van de douaneregeling en het mechanisme van tijdelijke tariefvrijstelling.

- De overeenkomsten die zijn gesloten met de ACS-landen (waarmee de Gemeenschap van begin af aan specifieke betrekkingen heeft willen onderhouden) hebben geleid tot de ontwikkeling van een gecontroleerde en duurzame visserij en vormen, dankzij de instelling van een beschermde handelsruimte waarin sprake is van vrijstelling van douanetarieven voor tonijnconserven, een belangrijke ontwikkelingsfactor voor deze landen.

Deze visserijovereenkomsten hebben in de ACS-landen een conservenindustrie doen ontstaan, die zijn producten gedeeltelijk betreft van de communautaire vloten. Deze conservenfabrieken (15 in totaal) zijn onmisbaar geworden voor de economische ontwikkeling van deze ACS-landen. Zij leveren aan de Europese markt.

- De landen van het Algemeen Preferentiestelsel - drugs (APS-drugs) komen eveneens in aanmerking voor preferentiële voorwaarden voor conservenproducten. Dit heeft geleid tot Europese investeringen in de verwerkingsindustrie. Deze industrie levert eveneens aan de Europese markt.

De sociaal-economische impact van deze branche is van groot belang, zowel in Europa als in de ACS-landen en de APS-drugs-landen.

- **De toekomst van deze branche zou echter wel eens gevaar kunnen lopen als het recente voorstel dat is gedaan in het kader van de WTO en erop is gericht om alle ontwikkelingslanden gelijk te stellen met de APS-drugs-landen . ofte wel generalisering van een nultarief voor de wereldconservenmarkt - inderdaad wordt aangenomen.**

Dit voorstel, dat zogenaamd moet beantwoorden aan de doelstellingen van Doha, gaat in feite tegen de doelstelling van duurzame ontwikkeling van de ontwikkelingslanden in. Een dergelijke openstelling van de markten zou namelijk domweg tot gevolg hebben dat de

conservenindustrie in de ACS-landen en de APS-drugs-landen zou komen te verdwijnen omdat zij geen weerstand zouden kunnen bieden aan de sterke concurrentie van de Zuidoost-Aziatische landen, met name Thailand. Daarnaast zou ook de winstgevendheid van de tonijnvloeden zelf gevaar lopen. Sommige reders overwegen in dat geval hun vaartuigen onder de vlag van derde landen te brengen. Het risico van overdracht van productie- en verwerkingsactiviteiten naar Zuidoost-Azië is dus heel reëel.

De Zuidoost-Aziatische landen (Thailand, de Filippijnen en Indonesië) profiteren van zeer gunstige economische voorwaarden: concentratie van de tonijnbestanden (50% van de wereldproductie) waarop wordt gevestigd buiten iedere regeling inzake duurzame ontwikkeling om, geringe materiaalkosten, geringe salariskosten van gespecialiseerd personeel, logistieke voordelen. Deze landen zetten ruim 90% van hun productie af op de wereldmarkten. Ondanks het feit dat zij een douanetarief van 24% moeten betalen om toegang te krijgen tot de communautaire markt en het feit dat de ACS-landen en de APS-drugs-landen hiervan zijn vrijgesteld, zijn zij verantwoordelijk voor 20% tot 25% van de communautaire import. De conclusie kan niet anders luiden dan dat de huidige regeling de Zuidoost-Aziatische landen zeker niet weghoudt van de communautaire markt.

CONCLUSIE

Duidelijk is dat instandhouding van de douaneregeling voor conservenproducten uit de ACS-landen en de APS-drugs-landen in het kader van de onderhandelingen van de Doha-ronde, bepalend is voor de toekomst van de tropische tonijnbranche, waarbinnen de visserijovereenkomsten zowel de ontwikkelingslanden als de Europese visserij tot wederzijds voordeel hebben gestrekt.

Om te voorkomen dat deze branche geheel verdwijnt en aldus de ontwikkeling van onze partners en onze eigen visserijindustrie schade wordt toegebracht, moet de Commissie dus het communautaire visserijbeleid nauw afstemmen op het ontwikkelingsbeleid en het handelsbeleid. Deze coherentie betekent dat het douanerecht voor tonijnconserven moet worden gehandhaafd op het huidige niveau (24%). Dit is een factor die van bepalend belang is voor het evenwicht en de stabiliteit van de markt en dus van de tropische tonijnvloot.